

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545–2549 รัฐบาลได้กำหนดให้ มีนโยบายด้านการผลิตโคเนื้อ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตโคเนื้อให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคในประเทศ ทดแทนการนำเข้า และเพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ (เพื่อน โคบาล, ตุลาคม 2546: 42-49) ปัจจุบันอาชีพการเลี้ยงโคเริ่มได้รับความสนใจของเกษตรกรจำนวนมาก ไม่น้อย เนื่องจากความต้องการเนื้อโคภายในประเทศที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรและการ บริโภคเนื้อโคต่อคนต่อปี ทั้งที่เกิดจากสภาวะเศรษฐกิจดี ทำให้คนมีกำลังซื้อ ยังรวมไปถึงปัญหาที่ เกิดขึ้นกับเนื้อสัตว์ชนิดอื่นๆ เช่น การใช้สารเร่งเนื้อแดงในสุกร การระบาดของโรคไข้หวัดนกใน สัตว์ปีก ที่มีความเสี่ยงกับปัญหาสุขภาพ ทำให้คนหวาดระแวง หันมาบริโภคเนื้อโคเพิ่มขึ้น ประกอบกับเกษตรกรต่างดิ้นรนหาทางสร้างรายได้เพิ่ม ควบคู่กับการประกอบอาชีพเดิม ซึ่งอาชีพ การเลี้ยงโค เป็นอาชีพที่มีผู้ให้ความสนใจทำเป็นอาชีพเสริมมากขึ้น เพราะมองเห็นศักยภาพและ ความสามารถในการสร้างรายได้ (โลกปศุสัตว์, ตุลาคม 2547: 43-44)

อาหารโคเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการเลี้ยงโค เพราะโคต้องนำไปใช้ในการเจริญเติบโต การดำรงชีพ การสืบพันธุ์ และให้ผลผลิตเนื้อและนม (ไชยา อัยสูงเนิน, 2544: 65) สำหรับเกษตรกร อาหารโคเป็นต้นทุนการเลี้ยงโคที่มีอาจมองข้ามได้ เพราะการเลี้ยงโคจะได้ผลผลิตคุ้มค่าหรือไม่ ขึ้นอยู่กับคุณภาพอาหารโค และราคา ด้วยเหตุนี้ผู้ประกอบการฟาร์มเลี้ยงโคขนาดใหญ่ จึงทำการ ลงทุนผลิตอาหารโคเพื่อใช้เองภายในฟาร์ม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนการเลี้ยงโค และเพื่อ สามารถควบคุมคุณภาพอาหารโคได้ตามต้องการ

ในขณะที่ บริษัท ซ่อสุดา ฟาร์ม จำกัด ซึ่งประกอบกิจการฟาร์มเลี้ยงโคเนื้อ อยู่ ณ บ้านเลขที่ 82 หมู่ที่ 8 ตำบลสระกะเทียม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม จากประสบการณ์ของทาง ฟาร์มพบว่า เกษตรกรรายย่อยผู้เลี้ยงโค ไม่มีศักยภาพในการผลิตอาหารโคใช้เอง เพราะขาดความรู้ และต้องใช้งบลงทุนที่สูง แต่จะใช้วิธีหาซื้อจากร้านค้าตัวแทนจำหน่ายอาหารสัตว์ หรือจากผู้ จำหน่ายวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีบริการผสมอาหารให้ตามต้องการ แต่เกษตรกรยังคงพบปัญหาใน เรื่องราคาที่สูง และคุณค่าทางโภชนาที่ไม่แน่นอน ในการดำเนินกิจการทางฟาร์มได้เปิดโอกาสให้ เกษตรกรได้เข้ามาศึกษาดูงานในฟาร์มเพื่อขอคำแนะนำการเลี้ยงโคอยู่เป็นประจำ ในการนี้ทาง

ฟาร์มยังพบอีกว่า มีเกษตรกรให้ความสนใจขอซื้ออาหารโคที่ทางฟาร์มได้ผลิตขึ้นใช้เอง ซึ่งทางฟาร์มยินดีจำหน่ายให้และเกษตรกรยังคงมีการขอซื้อเข้ามาอย่างต่อเนื่องและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น

บริษัท ช่อสุดา ฟาร์ม จำกัด ซึ่งปัจจุบันทำการผลิตอาหารเพื่อใช้เองภายในฟาร์ม อยู่แล้ว มองเห็นว่านี่คือโอกาสในการขยายการผลิตอาหาร โคเพื่อจำหน่ายแก่เกษตรกรรายย่อยทั่วไป เป็นการเพิ่มรายได้อีกทางหนึ่งแก่กิจการ โดยอาศัยการผลิตปริมาณมาก ช่วยให้ต้นทุนค่าวัตถุดิบอาหารโคต่ำลงหากมีการสั่งซื้อคราวละมากๆ อีกทั้งยังเป็นการใช้ทรัพยากรในฟาร์มที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่ถึงอย่างไรการศึกษาความเป็นไปได้โครงการก่อนการตัดสินใจ ยังเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับกิจการ เพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ดังนั้นผู้ศึกษา จึงต้องการศึกษาความเป็นไปได้ โครงการขยายการผลิตอาหารโคของฟาร์มเลี้ยงโคขนาดใหญ่ โดยทำการศึกษาจากกรณีของ บริษัท ช่อสุดา ฟาร์ม จำกัด เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนขยายการผลิตอาหารโคดังกล่าว

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการขยายการผลิตอาหารโค ของฟาร์มเลี้ยงโคเนื้อขนาดใหญ่ ในจังหวัดนครปฐม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่ามีความเป็นไปได้หรือไม่ ต่อโครงการขยายการผลิตอาหารโคของฟาร์มเลี้ยงโคเนื้อขนาดใหญ่
2. เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจลงทุน ขยายการผลิตอาหารโค ของฟาร์มเลี้ยงโคเนื้อขนาดใหญ่

นิยามศัพท์

การศึกษความเป็นไปได้ หมายถึง การศึกษาเพื่อต้องการทราบผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามโครงการขยายการผลิตอาหาร โคของฟาร์มเลี้ยงโคเนื้อขนาดใหญ่ โดยใช้กรณีศึกษาของบริษัท ช่อสุดา ฟาร์ม จำกัด

อาหารโค หมายถึง อาหารผสมที่ประกอบด้วยโภชนะหรือสารอาหารหรือธาตุอาหาร มีส่วนประกอบหลักๆ คือ อาหารพลังงาน อาหารโปรตีน และอื่นๆ เช่น เกลือแร่ วิตามิน และสารเสริมต่างๆ อาหาร โคสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะได้แก่

- **อาหารข้น (Concentrate)** หมายถึง วัตถุดิบอาหารสัตว์หรืออาหารผสมที่มีเชื้อใยหรือกาก ไม่เกิน 18%
- **อาหารหยาบ (Roughage)** หมายถึง วัตถุดิบอาหารสัตว์หรืออาหารผสมที่มีเชื้อใยหรือกาก มากกว่า 18% ของน้ำหนักแห้ง
- **อาหารผสมรวม (T.M.R. : Total Mixed Ration)** หมายถึง อาหารที่มีทั้งอาหารหยาบและอาหารข้นคลุกเคล้าอยู่ด้วยกันอาจอยู่ในรูปผงหรือในรูปอัดเม็ดก็ได้ โดยปกติในอาหารผสมรวมจะมีอาหารหยาบอยู่เพียง 5 – 15 % เท่านั้นแต่ในอาหารผสมรวมจะมีคุณค่าทางโภชนาการอยู่อย่างครบถ้วนตามความต้องการของโค ดังนั้นโคที่กินอาหารผสมรวมจึงไม่ต้องมีอาหารเสริมใดๆ เลยยกเว้นน้ำดื่ม

อาหารโคปริมาณโปรตีน 16% หมายถึง อาหารข้นหรืออาหารผสมรวม (TMR) ที่มีปริมาณโปรตีนในสูตรอาหารไม่น้อยกว่า 16% ซึ่งเป็นระดับโปรตีนสูตรกลางๆ ที่เกษตรกรผู้เลี้ยงโคนิยมใช้ กับโคทุกรุ่น ทุกขนาดอายุ เพื่อความสะดวกและพอใช้ได้แต่ไม่ถูกต้องนัก จึงเป็นสูตรอาหารโคที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้

ฟาร์มเลี้ยงโคขนาดใหญ่ หมายถึง ฟาร์มเลี้ยงโคเนื้อตั้งแต่ 200 ตัวขึ้นไป มีการใช้พื้นที่มาก มีการจ้างแรงงานประจำฟาร์ม และมีการใช้เครื่องทุ่นแรง